

6. -Especie kimiko hauek emanda H₂S eta PF₃:

- Egin itzazu dagozkien Lewisen egiturak.
- Iragar ezazu espezie horien geometria, balentzia-geruzako elektroik bikoiten aldarapenaren teoria baliatuz.
- Arrazoitu ezazu ea molekula horietako bakoitza polarra den ala ez.

a) LEWIS EGITURAK

H₂S

a) Lewis egiturak egiteko atomo bakoitzaren balentzia e⁻ ak kontuan hartzen dira.

H: 1s¹ → falta zaila 1e⁻ parekatzeko duen bakarra → lotura kobalente sinplea osatuko du sujarekin.

S: [Ne] 3s² 3p⁴ → 8e⁻ edukitzeko (zortzikote araua) 2e⁻ falta zaila beraz b. lotura kobalente sinple osatuko ditu hidrogenoarekin, eta bere e⁻ desparekatuta parekatuta geratu dira.

lotura kobalenteak osatzen dira H+ez metalaren loturak direlako, lotura bakoitzean 2e⁻ konpartitzen dira eta inplikaturako atomo bakoitzak loturaren e⁻ bat jartzen du amankomunean.

(Balentzia e⁻ ak mantentzen dira atomo bakoitzean)

• Atomo bakoitzaren balentzia e⁻ ak mantentzen dira beti. S(6e⁻), H(1e⁻)

PF₃

P: [Ne] 3s² 3p³ → 5e⁻ balentzia geruzan beraz 3F-ekin osatuko ditu 3 lotura kobalente sinple eta e⁻ bikote ez lotzailea geratu da.

F: [He] 2s² 2p⁵ → 7e⁻ balentzia geruzan 1e⁻ falta zaila 2e⁻ edukitzeko beraz lotura kobalente sinple bat osatuko du fosforoarekin, eta horrela desparekatuta duen e⁻ a parekatuta geratu da.

• Balentzia e⁻ ak

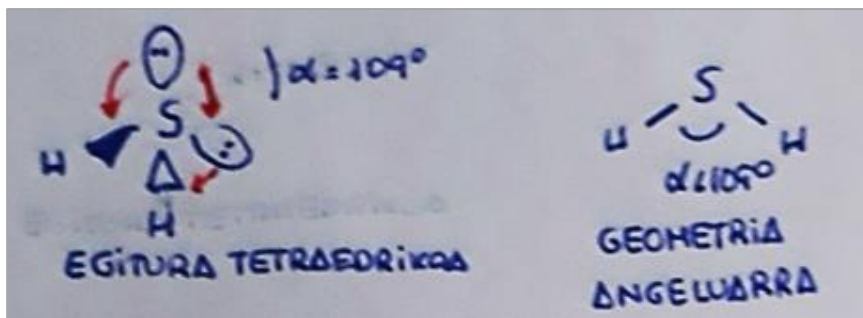
→ 3 lotura kobalente sinple
 P-F atomoek 2e⁻ konpartitzen dute lotura bakoitzean.
 → Fosforoari geratzen zaila e⁻ bikote ez lotzailea.
 → Fluor bakoitzari 3 bikote e⁻ ez lotzaile geratzen zaila.

b) GEOMETRIA

*SH₂ → Teoria honen arabera molekula geometria zehazteko atomo zentralaren, A, elektroien multzo lotzaileak, X, eta ez-lotzaileak, E, ezagutu behar ditugu. Lewisen egitura kontuan hartuta gure kasuan: **AX₂E₂** Elektroien multzo hauek ahalik eta gehien, nukleorantz hurbiltzen dira eta haien kokapen espaziala jakiteko (molekularen egitura) zenbaki esterikoa (ZE) kalkulatu dugu:

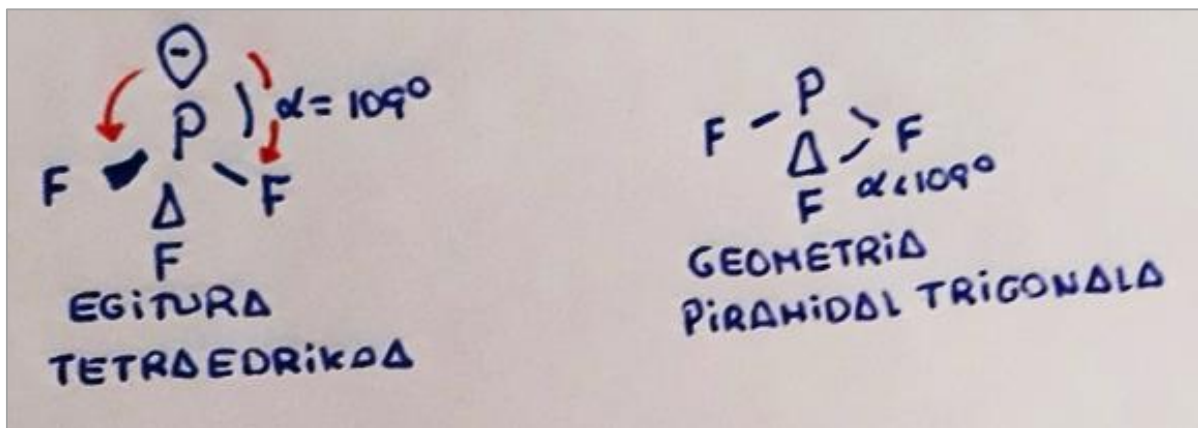
$$ZE = e^- \text{ multzo lotzaile} + e^- \text{ multzo ez-lotzaile} = 2 + 2 = 4 \quad \text{EGITURA TETRAEDRIKOA da}$$

Baina, elektroien multzoen arteko aldarapenak sortzen direnez atomoek kokatuko dira espazioan era egokian aldarapenak minimizatzeko eta horrela molekula geometria zehazten da. Kasu honetan ematen diren aldarapenak dira; bikote ez lotzaile-bikote ez lotzaile > bikote ez lotzaile – bikote lotzaile > bikote lotzaile – bikote lotzaile, sendoenak ematen direnez egitura distortsio bat gertatzen da eta angeluak txikitzen dira aldarapenak murrizteko, ondorioz **GEOMETRIA ANGELUARRA DA.**

*PF₃ → **A X₃ E** → **ZE = e⁻ multzo lotzaile + e⁻ multzo ez-lotzaile = 1 + 3 = 4** **EGITURA TETRAEDRIKOA**

da baina kasu honetan ematen diren aldarapenak dira bikote ez lotzaile – bikote lotzaile > bikote lotzaile – bikote lotzaile sendoak ematen direnez egitura distortsio bat gertatzen da aldarapenak murrizteko eta angeluak txikitzen dira, ondorioz **GEOMETRIA PIRAMIDAL TRIGONALA** da.

c) POLARITATEA

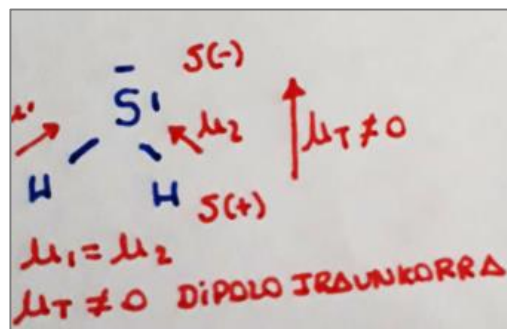
Molekula baten polaritatea jakiteko, kontuan hartu behar da:

- loturen polaritatea eta molekularen geometria.

Lotura polarrak dira atomoen elektronegativitatea, X , desberdina delako.

Elektronegatiboena joera gehiago dauka konpartitutako elektroiak bereganatzeko eta ondorioz karga partzial negatiboa bere gainean sortzen da eta beste atomoan beste bat positiboa. Hodei elektronikoa nondik-nora desplazatuta dagoen adierazteko momentu dipolar bektorea (μ) erabiltzen da.

SH₂ kasuan loturen momentu dipolarrak berdinak dira baina geometria ez da egokia μ -ak baliogabetzeko, beraz lotura polarrak eta MOLEKULA POLARRA. Molekulan dipolo iraunkor bat sortzen da $\mu_{TOTALA} \neq 0$ delako.

PF₃ kasuan loturen momentu dipolarrak berdinak dira baina geometria ez da egokia μ -ak baliogabetzeko, beraz lotura polarrak eta MOLEKULA POLARRA. Molekulan dipolo iraunkor bat sortzen da $\mu_{TOTALA} \neq 0$ delako.

